

Е.О.Помиткін, кандидат психологічних наук, зав. відділу теорії і практики педагогічної майстерності Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ЗАСОБАМИ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Активне входження людства в епоху інформатизації висуває нові запити щодо ролі й місця сучасного викладача, вчителя у навчально-виховному процесі. Практика показує, що професійна самореалізація вчителя безпосередньо пов'язана з особистісною самореалізацією учня. Пошук відповідних психолого-педагогічних заходів забезпечення цією спільною самореалізацією привів нас до проектного методу.

Впроваджені нами проекти самореалізації учнівської молоді мають виражену специфіку. Зокрема, це орієнтація на систему духовних цінностей: гуманістичних, естетичних, екологічних, цінностей пізнання, самовдосконалення та самореалізації. Серед типових прикладів - організація та здійснення подібної форми роботи у профільних гуманітарних класах київської гімназії №153 ім.О.С.Пушкіна. Мета проекту полягала у створенні психолого-педагогічних умов для обміну життєвим досвідом, поглядами та цінностями ветеранів сцени з гімназистами. З боку гімназистів передбачалася активізація інтересу, потреби в мудрості, у здійсненні посильної допомоги старшому поколінню, у духовній самореалізації.

До участі у проекті залучався колектив 6 (11) гуманітарного класу у складі 22 учнів. Протягом двох років ці учні вивчали спецкурс «Створи себе», у змісті якого значна увага відводилася духовному розвитку особистості. Таким чином участь у проекті стала логічним завершенням вивчення спецкурсу.

Зустріч гімназистів із мешканцями Будинку ветеранів відбулася 16.04.2004 р. Взаємодія розпочалася з творчої праці гімназистів на присадибній ділянці. Важливо було те, що діти принесли із собою власні садові інструменти, оскільки у розпорядженні Будинку їх не вистачало. Пенсіонери виходили на подвір'я, вітали дітей, дякували їм.

Після активної фізичної праці учасники зібралися у невеличкому актовому залі. Гімназисти почали поволі ставити запитання. Ветерани сцени розповідали про свій життєвий шлях, показували старенькі афіші, співали та декламували вірші. Усі присутні неначе стали учасниками єдиної мистецької дії, опинившись одночасно перед театральною сценою та за її кулісами, оскільки артисти розкривали перед слухачами маловідомі секрети театального мистецтва. У ході здійснення проекту старшокласники отримали можливість реалізувати власний духовний потенціал у суспільно корисній діяльності, а мешканці Будинку ветеранів сцени відчували свою потрібність як носії мудрості та досвіду, необхідного прийдешнім поколінням.

Аналіз наведеного матеріалу дозволив зробити наступні висновки:

- реалізація педагогічної майстерності на практиці вимагає відповідного оновлення підходів, форм і методів здійснення навчально-виховної діяльності;
- професійна самореалізація вчителя безпосередньо пов'язана з особистісною самореалізацією учня; проектна діяльність дозволяє в значній мірі реалізувати на практиці вершини професійної майстерності педагога;
- серед визначальних умов впровадження творчих проектів слід назвати координованість психолого-педагогічних зусиль працівників закладів, які беруть у них участь, а також високий рівень їх психолого-педагогічної майстерності.